14/12/2022

Η Τριθέκτη ακούστηκε για πρώτη φορά στα Γρεβενά

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Γρεβενών

Την λησμονημένη Ακολουθία της Τριθέκτης και του Κοντακίου των Χριστουγέννων του Αγίου Ρωμανού του Μελωδού, του Βυζαντινού Ασματικού Τυπικού, το οποίο εγκαταλείφθηκε στην Ορθόδοξη Λατρευτική πράξη, μετά την Άλωση της Κωνσταντινουπόλεως, έψαλλε η Χορωδία Συλλόγου Ιεροψαλτών “Εορδαία” στον μητροπολιτικό Ναό Ευαγγελιστρίας Γρεβενών.

Η ακολουθία εψάλλη υπό τη Διεύθυνση του κ. Χρήστου Ψωμιάδη, Πρωτοψάλτου, Καθηγητού Βυζαντινής Μουσικής στον Μητροπολιτικό Ναό Ευαγγελιστρίας την περασμένη Δευτέρα χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου **Μητροπολίτου Γρεβενών κ. Δαβίδ.**

Η Ακολουθία τελέστηκε για πρώτη φορά στα Γρεβενά και αποτέλεσε μία εξαιρετική πνευματική προετοιμασία εν όψει της Μεγάλης εορτής των Χριστουγέννων, ευφραίνοντας τα ώτα και τις καρδιές.

Η Ακολουθία της Τριθέκτης

Η ονομασία αυτής της σύντομης Ακολουθίας προέρχεται από την ώρα κατά την οποία ετελείτο, μεταξύ δηλαδή της τρίτης και της έκτης ώρας της ημέρας, της σημερινής ενάτης μέχρι δωδεκάτης μεσημβρινής περίπου.

Η δομή της είναι ανάλογη με το πρώτο μέρος της θείας Λειτουργίας έως τα κατηχούμενα και τις ευχές των πιστών. Ήταν, όπως σημειώνει **ο μακαριστός καθηγητής Ιωάννης Φουντούλης**, ο οποίος πρώτος εξέδωσε για λειτουργική χρήση αυτή την Ακολουθία, «ένα υποκατάστατο της θείας Λειτουργίας, μία Λειτουργία χωρίς Λειτουργία, χωρίς την προσφορά των δώρων και την τέλεση του μυστηρίου».

Μετά την έναρξη της Ακολουθίας με το «Εὐλογημένη ἡ βασιλεία...» ακολουθούν τρία αντίφωνα, ψαλμοί δηλαδή που ψάλλονται αντιφωνικά, με τις ειδικές εκφωνήσεις και ευχές ενδιάμεσα.

Γίνεται στη συνέχεια η Είσοδος, ενδεδυμένου του ιερέα και του διακόνου με πορφυρά άμφια και αναγιγνώσκεται περικοπή από την Παλαιά Διαθήκη.

Το κείμενο προέρχεται από το βιβλίο του Προφήτου Ησαΐου κατά τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή ή του Προφήτου Ιεζεκιήλ κατά τη Μεγάλη Εβδομάδα.

Του αναγνώσματος προηγείται ανάλογο τροπάριο αντί τρισαγίου και το προκείμενο, στοιχεία που εναλλάσσονται. Η Ακολουθία ολοκληρώνεται με την Εκτενή δέηση και τις ευχές υπέρ των κατηχουμένων και υπέρ των πιστών.

Από την εποχή που το **Ασματικό Τυπικό** αντικαταστάθηκε από τη μοναχική λειτουργική τάξη έπαψε και η τέλεση της Ακολουθίας της Τριθέκτης. Τμήμα της μόνο και συγκεκριμένα το προφητικό ανάγνωσμα από τον Ησαΐα με τα προκείμενά του διασώζεται στη μοναχική Ακολουθία του Τριωδίου και συγκεκριμένα στην Ακολουθία της Έκτης (ΣΤ’) Ώρας.

Από την άποψη αυτή μπορούμε να μιλούμε για τη **«Μοναχική Τριθέκτη»**, με τη

συμβολική αναφορά πάντοτε στην ανάμνηση του πάθους του Κυρίου και τη σταύρωσή Του, που έγινε κατά την έκτη ώρα.

Γι’ αυτό άλλωστε και τα άμφια των τελούντων αυτήν την Ακολουθία είναι πορφυρά, δηλαδή τα κατά την βυζαντινή παράδοση πένθιμα άμφια.